

Onderzoek watersport Amsterdam

Oktober 2006

Voorwoord

Bij dit onderzoek naar de watersport(mogelijkheden) van de stad Amsterdam zijn velen betrokken geweest. Dank zijn wij verschuldigd aan de zes jachthavens die tijdens de zomer van 2006 onder passanten en vaste ligplaatshouders 600 vragenformulieren hebben verspreid. Dank ook aan de watersporters die bereid waren de vragenformulieren in te vullen en terug te sturen. 208 vragenformulieren en bijna 300 losse "hartenkreten" en "veranderwensen" werden ingevoerd. Uit deze persoonlijke opmerkingen kwam de bijzondere band van de watersporters met de stad en het vaargebied sterk naar voren.

Tenslotte ook dank aan de opdrachtgever die dit unieke onderzoek mogelijk maakte. Wij hebben alle informatie zo overzichtelijk mogelijk in het rapport gepresenteerd en hopen dat deze nulmeting in de toekomst aanleiding geeft tot een vervolg in enigerlei vorm. Dit voor de watersport zo belangrijke vaargebied is het zeker waard!

Contactpersoon gemeente Amsterdam, Dienst Ruimtelijke Ordening:
Mevrouw M.J. van Baaren

Namens Waterrecreatie Advies:
H. Steensma, R. Steensma en mw. G.H. Righolt

Opdrachtgever:

Opgesteld door:

Postbus 123, 8200 AC Lelystad
Tel. 0320 21 88 47, fax 0320 28 13 08
E-mail: info@waterrecreatieadvies.nl
Website: www.waterrecreatieadvies.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting

1.	Inleiding	1
1.1.	Doelstelling	1
1.2.	Opzet en uitvoering van het onderzoek	1
1.3.	Opzet van de rapportage	2
1.4.	Het weer in 2006	2
2.	Algemene vragen	4
2.1.	Wie heeft het vragenformulier ingevuld?	4
2.2.	Welk type schip heeft u?	5
2.3.	Waaruit bestaat uw bemanning?	6
2.4.	Wat is uw vaste (zomer)ligplaats?	7
2.5.	Hoeveel dagen vaart u per jaar en waar?	8
3.	Vragen over het vaargedrag in en om Amsterdam	10
3.1.	Bezoekt u Amsterdam wel eens met de boot als vaardoeel?	10
3.2.	Vaart u wel eens door of langs Amsterdam?	11
3.3.	Redenen om Amsterdam wel of niet te bezoeken	12
3.4.	Welke routes vaart u?	15
3.5.	Mogelijke belangstelling voor een vaste ligplaats	17
3.6.	Belangrijke punten voor vaargedrag in en rond Amsterdam	18
4.	Uw visie op de (grote) watersport in en rond Amsterdam	19
4.1.	Welke voorzieningen vindt u belangrijk?	19
5.	Wat zijn uw hartenkreten over het gebied?	20
6.	Conclusies en aanbevelingen	22
6.1.	Conclusies	22
6.2.	Aanbevelingen	23
Bijlage 1:	Korte samenvatting van het onderzoek van de Werkgroep Havenbelangen Muiden	24

Samenvatting

De Dienst Ruimtelijke Ordening van de gemeente Amsterdam heeft aan Waterrecreatie Advies opdracht verleend om een onderzoek uit te voeren naar de aantrekkelijkheid van Amsterdam voor de recreatievaart en naar eventuele perspectieven voor nieuw te ontwikkelen (passanten)jachthavens. Doelstelling was om te achterhalen in welke mate watersporters gebruik maken van het gebied en welke motieven, vaarbewegingen en -patronen daarbij een rol spelen. Tevens diende inzicht te worden verkregen in de wensen van de watersporters. In 2002 is een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd in het IJsselmeergebied en de Waddenzee en in 2003 langs de Noordzeekust.

Het vragenformulier is opgesteld in overleg met de opdrachtgever. In de zomer van 2006 zijn in Amsterdam, Durgerdam, Velsen-Zuid, IJmuiden en Muiden onder passanten en vaste ligplaatshouders 600 vragenformulieren uitgezet. 208 vragenformulieren werden ingevuld terug ontvangen en verwerkt.

73% van de deelnemers aan het onderzoek is ouder dan 50 jaar. 74% vaart op een zeiljacht, 26% op een motorboot. De gemiddelde lengte van de schepen bedraagt 10,4 meter en gemiddeld zijn er 2,4 personen aan boord. Bijna een kwart van de vaartuigen heeft meestal kinderen aan boord. Gemiddeld vaart men 55,5 dagen per jaar. Dat is iets minder dan de watersporters die hebben meegedaan aan een vergelijkbaar onderzoek in het IJsselmeergebied en de Waddenzee (60 dagen per jaar) en de watersporters die op de Noordzee varen (65 dagen per jaar).

191 van de 208 deelnemers aan het onderzoek hebben een ligplaats buiten Amsterdam. 154 daarvan bezoeken Amsterdam gemiddeld ruim 2 keer per jaar met de boot. 37 deelnemers komen niet met de boot in Amsterdam.

Van de 154 deelnemers die Amsterdam per boot bezoeken, geeft 20% aan niet in Amsterdam te willen overnachten in verband met de veiligheid. Van de 37 deelnemers die niet in Amsterdam komen, geeft 33% aan dat dit met veiligheid te maken heeft. 34% van de bezoekers en 38% van de niet bezoekers geeft aan vaker naar Amsterdam te komen wanneer men een veilige ligplaats zou hebben. Het begrip "veilige ligplaats" is subjectief. Hiermee kan een ligplaats in een veilige haven worden bedoeld (hek, toegangscode, beveiligingscamera's en / of permanent toezicht) maar bijvoorbeeld ook boxen (individuele plaatsen tussen palen) in plaats van gestapelde ligplaatsen (waar men met meerdere schepen naast elkaar ligt). 75% van de respondenten heeft wel eens een volle jachthaven in Amsterdam meegemaakt.

14% van de 154 deelnemers die Amsterdam per boot bezoeken ervaart de afstand van de haven(s) tot de binnenstad als een belemmering. Uit ander onderzoek in opdracht van de gemeente blijkt dat de Sixhaven en WV Aeolus, beiden gelegen aan het IJ, samen bijna 20.000 passanten per jaar verwerken. Het voordeel van beide havens is de goede bereikbaarheid van de binnenstad (per pont) en de winkelveorzieningen in de buurt van WSV Aeolus. Uit de hartenkreten blijkt behoefte te zijn aan een brandstofstation.

63% van de deelnemers vaart Amsterdam gemiddeld 2,9 keer per jaar voorbij zonder te stoppen. 50% van de respondenten heeft SAIL Amsterdam wel een bezocht, al dan niet met eigen boot. De Oranjesluizen en de (drukke) beroepsvaart worden niet gezien als belemmering om Amsterdam te bezoeken.

17% van de respondenten (zonder ligplaats in Amsterdam) geeft aan belangstelling te hebben voor een vaste ligplaats in Amsterdam of aan het IJmeer.

De laatste vraag van het enquêteformulier ging over persoonlijke "hartenkreten". Men kon zijn grootste wens ten aanzien van het varen opschrijven en aangeven wat men zou veranderen als men het voor het zeggen had. Meer dan 200 watersporters hebben hun hart gelucht wat tot nog meer interessante informatie leidt, die men in het rapport kan teruglezen.

1. Inleiding

De gemeente Amsterdam Dienst Ruimtelijke Ordening heeft Waterrecreatie Advies opdracht verleend voor een onderzoek onder watersporters naar de watersportmogelijkheden van Amsterdam. Dit onderzoek is uitgevoerd in de zomer van 2006. Het bleek een goed vervolg op het onderzoek onder watersporters in het IJsselmeergebied en op de Waddenzee (2002) en eenzelfde onderzoek onder watersporters langs de Noordzeekust (2003) omdat een groot deel van deze watersporters Amsterdam passeert.

1.1. Doelstelling

De door dit onderzoek te beantwoorden vraag luidt: "In welke mate maken watersporters gebruik van Amsterdam, welke motieven, vaarbewegingen en -patronen spelen daarbij een rol en wat zijn de wensen voor de watersportvoorzieningen in de stad".

1.2. Opzet en uitvoering van het onderzoek

Het vragenformulier

In de zomer van 2006 zijn op zes verschillende locaties in een speciale envelop 600 vragenformulieren en een toelichting uitgezet onder watersporters (passanten en vaste ligplaatshouders). Het vragenformulier is tot stand gekomen in overleg met de opdrachtgever.

Na een aantal algemene vragen werd ingegaan op het vaargedrag en de motieven van watersporters. In het laatste deel van het vragenformulier kon men in een open vraag ("hartenkreet") aangeven wat de grootste wensen waren ten aanzien van de watersportmogelijkheden van Amsterdam, respectievelijk wat men zou willen veranderen. Men heeft zelf een geschikt moment uit kunnen kiezen om het formulier in te vullen. Ingevulde formulieren konden in een portvrije antwoordenvolp naar Waterrecreatie Advies worden teruggestuurd of bij de deelnemende haven worden ingeleverd.

De uitdeellocaties

Getracht is de uitdeellocaties evenwichtig over het gebied te verdelen. Twee locaties in de stad Amsterdam zelf en vier rond de stad. Op deze manier kon ook de groep watersporters worden ondervraagd die (nog) nooit met eigen boot in Amsterdam waren geweest. Naast Amsterdam zelf, zijn in Durgerdam, Muiden, Velsen-Zuid en IJmuiden vragenformulieren verspreid.

De respons

In totaal zijn er 208 formulieren retour gestuurd, wat een respons van bijna 35% betekent. Na het verwerken van de antwoorden kan worden opgemerkt dat de respondenten veel aandacht hebben besteed aan het invullen en dat de gegevens een goed beeld geven van de totale vloot watersporters die wel eens naar, langs of door Amsterdam vaart.

Uitdeellocatie	Plaats	Respons	Percentage
Sixhaven	Amsterdam	53	25,5%
WSV Aeolus	Amsterdam	31	14,4%
ZV het Y	Durgerdam	35	16,8%
KNZ&RV Muiden	Muiden	24	11,5%
WV IJmond	Velsen Zuid	23	11,1%
Seaport IJmuiden	IJmuiden	42	20,2%
Totaal		208	100%

De maand juli was een fantastische watersportmaand. Het weer in augustus was echter (historisch) slecht en dat heeft er zeker toe geleid dat de respons niet hoger is uitgekomen dan 34,7%. Toch geeft de verkregen informatie een goed beeld van de meningen over, en wensen ten aanzien van de (grote) watersport in Amsterdam.

Foto van de jachthaven van Watersport Vereniging IJmond nabij recreatiegebied Spaarnwoude in Velsen Zuid.

1.3. Opzet van de rapportage

In deze rapportage zijn de vragen uit het vragenformulier onderstreept weergegeven, zoals die aan de watersporters zijn gesteld. Niet alle vragen zijn door iedereen beantwoord. Voor de duidelijkheid staat daarom per vraag de respons (= N) vermeld.

Hoofdstuk 2 geeft antwoord op de vraag wie er in het gebied vaart (sociale kenmerken), met welk type schip men vaart en waar ze vandaan komen (thuishaven van de schepen). In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de vraag waarom men in dit gebied vaart, welke havens favoriet zijn, wat de motieven zijn en wat men waardeert of eventueel zou willen veranderen. Hoofdstuk 4 geeft een beeld van de visie van de deelnemers over de watersport in Amsterdam en hoofdstuk 5 behandelt de hartenkreten over het gebied. Tot slot worden in hoofdstuk 6 op basis van de verzamelde informatie conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

1.4. Het weer in 2006

Volgens het KNMI was de zomer van 2006 in vergelijking met het langjarige gemiddelde zeer warm, zonnig en gemiddeld over het land vrij nat. Zelden heeft een zomer zo twee totaal verschillende gezichten laten zien als dit jaar. Juni en juli waren zeer zonnig, droog en warm. Augustus echter was koel, somber en record nat. Toch was de zomer van 2006 volgens het KNMI de op één na warmste zomer in ruim honderd jaar.

Juli *Recordwarm, zeer droog en zeer zonnig*

Juli heeft vele warmterecords doen sneuvelen. Met een maandgemiddelde temperatuur van 22,3 °C (De Bilt) tegen normaal 17,4 °C was dit de warmste maand sinds het begin van de metingen in Nederland en de warmte resulteerde in de 37^e en 38^e hittegolf sinds 1901. De 37^e hittegolf duurde zeven dagen en telde drie tropische dagen en de 38^e hittegolf duurde 16 dagen en telde 8 tropische dagen, waarmee de laatste tot de langstdurende hittegolf na 1901 behoort. Met gemiddeld over het land 316 uren zonneshij tegen normaal 201 uren, was juli zeer zonnig. Het aantal uren zonneshij was met ca. 330 uur het hoogst in het uiterste westen.

Het was een zeer droge maand met gemiddeld over het land ca. 25 mm neerslag tegen normaal 70 mm. Het waaide in juli in De Bilt niet harder dan 4 Beaufort en daarmee was juli samen met de vele zon voor watersporters een perfecte watersportmaand.

Augustus *Record nat, somber en koel*

Met gemiddeld over het land 184 mm neerslag tegen normaal 62 mm was augustus de natste oogstmaand in 100 jaar. Het natte weer werd veroorzaakt omdat vrijwel de gehele maand het weer werd beïnvloed door depressies die veel buien veroorzaakten. Het in juli zeer warm geworden zeewater fungeerde hierbij als extra katalysator.

Het aantal dagen met zware regen waarbij op tenminste één KNMI-station 50 mm of meer werd afgetapt, bedroeg 11 tegen een langjarig gemiddelde van twee. De grote neerslagsommen veroorzaakten regelmatig lokaal wateroverlast. Boven het relatief warme zee- en IJsselmeerwater ontstonden regelmatig waterhoozen. Op 14 augustus veroorzaakte een hoos schade in het havengebied van IJmuiden.

Augustus was een zeer sombere maand met gemiddeld over het land 134 zonuren tegen een langjarig gemiddelde van 198. Daarmee eindigt augustus op de vierde plaats in de rij van somberste augustusmaanden sinds 1901.

Via de overzichten op de website van het KNMI kon ook globaal een gemiddelde temperatuur, windkracht en windrichting in Amsterdam (Schiphol) worden berekend voor juli en augustus 2006.

	<u>Gem. temperatuur</u>	<u>Gem. windkracht</u>	<u>Overheersende windrichting</u>
Juli	22,0 °C	3 Beaufort	ZZO
Augustus	16,7 °C	3 Beaufort	WZW

Samengevat was de zomer van 2006 prima voor de watersport met in juli erg veel zon, in beide maanden voldoende wind. Augustus was alleen erg nat.

Bron: Website van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut, www.knmi.nl.

2. Algemene vragen

Dit hoofdstuk geeft antwoord op de vraag wie de formulieren hebben ingevuld, in welk type schip men vaart, wie er aan boord zijn, waar de schepen vandaan komen (vaste ligplaats van de boot) en hoeveel dagen men per jaar vaart.

2.1. Wie heeft het vragenformulier ingevuld?

Wie heeft het formulier ingevuld?

$N = 206$

	Aantal
schipper	136
bemanningslid	13
gast	2
gezamenlijk	55
niet opgegeven	2
Totaal	208

Het vragenformulier kon worden ingevuld door de schipper, een bemanningslid, een gast of gezamenlijk. Meestal vulde de schipper (65%) het formulier in, gevolgd door gezamenlijk (26%). Slechts 13 bemanningsleden en twee gasten vulden het formulier in. Twee deelnemers hebben deze vraag niet beantwoord.

Deze verhouding is nagenoeg gelijk aan die van het onderzoek naar het vaargedrag in het IJsselmeergebied en op de Waddenzee in 2002 en dat langs de Noordzeekust in 2003.

Wat is de leeftijd van de schipper?

$N = 204$

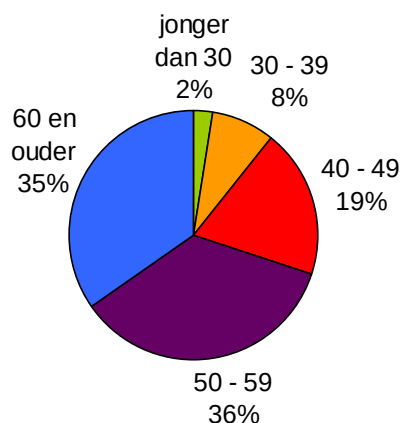
	Aantal
jonger dan 30	5
30 - 39	17
40 - 49	39
50 - 59	72
60 en ouder	71
niet opgegeven	4
Totaal	208

De grootste groep schippers is tussen de 50 en 60 jaar op de voet gevolgd door de groep ouder dan 60 jaar. Uit de tabel blijkt dat het merendeel (89%) van de schippers 40 jaar of ouder is.

In het onderzoek naar het vaargedrag in het IJsselmeergebied en de Waddenzee in 2002 bleek dat 85% ouder was dan 40. In het onderzoek langs de Noordzeekust in 2003 was dat 86%. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers aan dit onderzoek is dus nog iets hoger.

Het is natuurlijk ook mogelijk dat deze grote groep meer tijd heeft of neemt om een vragenformulier in te vullen.

Verdeling leeftijd schipper (N = 204)

Onderstaande tabel geeft de leeftijdsverdeling aan per scheepstype. In tegenstelling tot het onderzoek langs de Noordzeekust varen er ook deelnemers die jonger zijn dan 30 jaar op andere boten dan kajuitzeilboten. Bij de motorboten is 87% en bij de zeiljachten 90% ouder dan 40 jaar.

N = 204

	jonger dan 30	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 jaar en ouder	
Kajuitzeilboot	3	11	30	52	48	144
Open zeilboot				1		1
Platbodem	1			3	1	5
Kajuitmotorboot	1	6	9	15	22	53
Open motorboot				1		1
Totaal	5	17	39	72	71	204

2.2. Welk type schip hebt u?

Welk type schip hebt u?

N = 208

	Aantal
Kajuitzeilboot	146
Open zeilboot	1
Platbodem	6
Kajuitmotorboot	54
Open motorboot	1
Totaal	208

Er is in het vragenformulier onderscheid gemaakt in een aantal scheepstypen. De formulieren zijn "at random" uitgezet, dus de verhouding tussen de verschillende scheepstypen geeft een redelijk betrouwbaar beeld van de gemiddelde samenstelling van de recreatievloot in het gebied. 74% van de vloot bestaat uit zeilboten (inclusief zes platbodems en de open zeilboot) en 26% uit motorboten (inclusief een open motorboot).

Vooral kajuitzeilboten (inclusief platbodems) en kajuitmotorboten hebben meegedaan aan dit onderzoek. Slechts één open zeilboot met als vaste ligplaats Haarlem heeft meegedaan en was via Amsterdam op doortocht naar de Randmeren. Er liggen wel enkele open zeilboten met een vaste ligplaats bij de uitdeellooties, maar deze hebben niet meegedaan. Het is maar een kleine groep en het vaarwater (Noordzeekanaal en IJ) is ook niet echt geschikt voor open zeilboten.

Open motorboten (grachtenbootjes, sloepen, etcetera) varen wel degelijk in Amsterdam maar zijn niet bereikt omdat de vragenformulieren in jachthavens zijn uitgedeeld waar dit type schip zelden als passant overnacht of een vaste ligplaats heeft. Sommigen varen wel eens een (dag)tocht door de grachten, op het Noordzeekanaal en/of over het IJ.

De enige open motorboot (een sloep van 5,5 meter) die heeft meegedaan aan het onderzoek heeft een vaste ligplaats in de Prinsengracht en vaart alleen op de Amsterdamse binnenwateren / grachten (circa 15 keer per jaar), op het IJ en op het Noordzeekanaal.

Wat is de lengte van de boot?

De deelnemers is ook gevraagd naar de gemiddelde lengte van de schepen. De gemiddelde lengte van de hele groep bedraagt 10,4 meter. De 50 kajuitmotorboten zijn met gemiddeld 12,5 meter het grootst, gevolgd door de zes platbodems met gemiddeld 10,5 meter. De 146 kajuitzeilboten zijn gemiddeld 9,8 meter lang. De gemiddelde lengte van de boten in Nederland neemt toe.

Is uw boot geschikt om op te overnachten?

Op één open motorboot na zijn alle 208 boten die aan het onderzoek hebben meegedaan geschikt om op te overnachten. Dit komt mede omdat de formulieren aan passanten zijn uitgedeeld in jachthavens. Dit zou anders zijn wanneer er ook formulieren bij de toegangssluisen naar de Amsterdamse grachten of langs de grachten zouden zijn uitgedeeld.

Er varen in Amsterdam uiteraard wel boten zonder overnachtingsmogelijkheden. Vaak zijn dit grachtenboten, sloepen of kleine (open) motorbootjes. De meesten hiervan hebben een ligplaats in de grachten, bij de mensen aan huis of aan de plassen en meren in en rond Amsterdam. Op het IJ en het Noordzeekanaal varen bijna geen open zeilboten, wel op onder andere de Nieuwe Meer. Nautiek Vaaropleidingen (www.nautiek.com) geeft zeilles vanuit de IJhaven en vaart als de omstandigheden het toelaten met polyester valken op het (Afgesloten) IJ.

2.3. Waaruit bestaat uw bemanning?

Met hoeveel personen bent u meestal aan boord?

$N = 208$

	Aantal	Aantal aan boord
Kajuitzeilboten	146	2,4
Open zeilboten	1	1,0
Platbodem	6	3,2
Kajuitmotorboot	54	2,6
Open motorboot	1	4,0
Totaal	208	2,4

Gemiddeld hebben alle deelnemers aan het onderzoek 2,4 personen aan boord, tegenover een gemiddelde van 2,5 uit het vaargedrag onderzoek in het IJsselmeergebied en op de Waddenzee in 2002 en 2,7 uit het vaargedrag onderzoek langs de Noordzeekust (2003).

68% van de ruime platbodems heeft kinderen aan boord. Van de deelnemers aan dit onderzoek hebben de platbodems gemiddeld ook de meeste personen aan boord (3,2), de enige open motorboot niet meegerekend.

Hebt u meestal kinderen mee?

$N = 206$

	Aantal	
	ja	nee
Kajuitzeilboot	31	113
Open zeilboot	0	1
Platbodem	4	2
Kajuitmotorboot	12	42
Open motorboot	1	0
Totaal	48	158

48 vaartuigen (23%) hebben meestal kinderen aan boord. In het IJsselmeergebied en de Waddenzee (2002) was dit 21% en langs de Noordzeekust 28,5%. Procentueel varen de meeste kinderen op platbodems (67%), gevolgd door de kajuitmotorboten en kajuitzeilboten (ieder 22%).

Hebt u meestal een hond mee?

N = 206

	Aantal	
	ja	nee
Kajuitzeilboot	14	130
Open zeilboot	0	1
Platbodem	2	4
Kajuitmotorboot	17	37
Open motorboot	1	0
Totaal	34	172

Uit de tabel blijkt dat 17% van de deelnemers meestal een (scheeps)hond aan boord heeft. De deelnemers aan dit onderzoek hebben vaker een hond aan boord dan de deelnemers aan de twee onderzoeken in 2002 en 2003.

Van de 206 respondenten heeft 5% zowel een kind als een hond aan boord. 18% heeft meestal kinderen maar geen hond aan boord. Deze gegevens zijn interessant omdat ze aangeven welk deel van de vloot mogelijk behoefte heeft aan havens met speciale voorzieningen. 135 deelnemers (65%) hebben geen kinderen en geen hond aan boord. Een aantal deelnemers gaf aan geen (scheeps)hond maar een (scheeps)kat aan boord te hebben.

2.4. Wat is uw vaste (zomer)ligplaats?

Wat is de vaste (zomer)ligplaats van uw schip?

N = 207

In totaal hebben 207 deelnemers de vaste (zomer) ligplaats van hun schip opgegeven. 20% heeft een vaste ligplaats aan de binnenwateren van Noord-Holland en 12% heeft een ligplaats langs de Noord-Hollandse Markermeerkust (inclusief Gouwzee). 11% ligt langs de Flevolandse IJssel- en Markermeerkust en net zoveel hebben een vaste ligplaats in de Randmeren. Het Deltagebied volgt met 9% gevolgd door de Friese IJsselmeerkust met 7%.

16 deelnemers hebben een ligplaats in Amsterdam en drie deelnemers hebben een ligplaats in het buitenland (België: Antwerpen, Gent en Brugge). De overige deelnemers aan het onderzoek komen uit het hele land. 14 deelnemers hebben een vaste ligplaats in Lelystad (13 kajuitzeilboten en 1 kajuitmotorboot), 10 in Monnickendam en 10 in Hoorn. De meeste schepen hebben een vaste (zomer)ligplaats in het Markermeer waardoor dit gebied als het belangrijkste donorgebied voor de (grote) watersport in Amsterdam gezien kan worden.

Lelystad staat net als bij de twee eerdere onderzoeken naar het vaargedrag wederom hoog in de lijst. Dit is verklaarbaar omdat Lelystad meer dan 2.000 vaste ligplaatsshouders heeft en veel actieve zeilers huisvest. In totaal zijn door de deelnemers 90 verschillende thuishavens genoemd.

Gezien de te varen afstand mag verwacht worden dat de watersporters uit het Deltagebied en Friesland Amsterdam tijdens een vakantie bezoeken.

2.5. Hoeveel dagen vaart u per jaar en waar?

Hoeveel dagen vaart u gemiddeld per jaar?

N = 201

	Aantal schepen	Gem. aantal dagen
Kajuitzeilboot	146	55,3
Open zeilboot	1	30
Platbodem	6	45,8
Kajuitmotorboot	54	62,1
Open motorboot	1	20
Totaal	208	56,5

Het blijkt dat de watersporters die aan het onderzoek hebben meegedaan *gemiddeld 56,5 dagen* per jaar varen.

De kajuitmotorboten varen jaarlijks gemiddeld een week langer dan de kajuitzeiljachten. De bemanning op motorboten is ook iets ouder en heeft wat meer vrije tijd.

Het gemiddelde aantal vaardagen in de eerdere onderzoeken was maar liefst 60,3 (2002) en 65,2 (2003). Deze watersporters varen dus langer dan hun medewatersporters in en rond Amsterdam. Dit wordt vooral veroorzaakt door de groep met echt veel vaardagen (150+). Hier is deze groep kleiner. Er zijn meer watersporters die minder (gemiddeld 25 per jaar) vaardagen maken.

Er is een schatting gemaakt hoeveel dagen mensen met een volledige baan globaal kunnen varen. Volgens de HISWA overeenkomst voor de verhuur van ligplaatsen loopt het seizoen van 1 april tot 1 november. Tijdens de paasdagen worden vaak onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd of worden de schepen vaarklaar gemaakt. De meeste schepen varen vanaf begin mei en met Hemelvaart en Pinksteren is het voor het eerst druk op het water. In de grote vakantie kan men een flinke tocht maken en verder resterende weekenden om gebruik te maken van de boot. De meeste schepen varen tot en met september. In oktober wordt de boot winterklaar gemaakt. Voor veel watersporters loopt het *vaarseizoen* van mei tot en met september, een periode van circa 20 weken. Stel dat men in het Hemelvaartweekend (drie dagen) en het Pinksterweekend (drie dagen) vaart, in de grote vakantie drie à vier weken en daarbuiten nog circa vijf tot 10 weekenden, dan kan de uitkomst voor mensen met een volledige baan nooit meer zijn dan 60 vaardagen per jaar.

Hoe zijn deze vaardagen verdeeld over de Amsterdamse binnenwateren / grachten, de Hollandse en Utrechtse plassen, het IJ en het Noordzeekanaal, de Noordzee / het buitenland, het IJsselmeer, de Randmeren en het overige vaarwater in Nederland?

N = 201

	zeilboten	motorboten	totaal
de A'damse binnenwateren / grachten	1%	7%	3%
de Hollandse en de Utrechtse plassen	3%	14%	6%
het IJ en het Noordzeekanaal	4%	9%	6%
de Noordzee / het buitenland	17%	8%	15%
het IJmeer en het Markermeer	22%	10%	18%
het IJsselmeer	28%	7%	22%
de Randmeren	5%	12%	7%
overig vaarwater in Nederland	20%	33%	24%
Totaal	100%	100%	100%

Uit de tabel blijkt dat zeilboten de ruimte zoeken en vooral op de Noordzee, het IJmeer, Markermeer en IJsselmeer varen. Motorboten varen meer op beschut water zoals de Amsterdamse binnenwateren en grachten, de Hollandse en Utrechtse plassen en de Randmeren. De zeilboten die op het IJ en het Noordzeekanaal varen hebben daar een vaste ligplaats of zijn op doortocht.

De meeste deelnemers hebben een ligplaats in het IJsselmeergebied en brengen daar dan ook de meeste vaardagen door. De Nederlandse Noordzeekust en het buitenland volgen qua aantal vaardagen, wat niet verwonderlijk is aangezien vele watersporters via Amsterdam naar de Noordzee

gaan. Amsterdam wordt vooral tijdens de vakantie bezocht. De meeste overige vaardagen worden dicht bij de vaste ligplaats of elders (bijvoorbeeld het Deltagebied of de Waddenzee) doorgebracht.

Foto van Café-restaurant Wilhelmina-Dok aan de Noordwal van het IJ in Amsterdam Noord.

3. Vragen over het vaargedrag in en om Amsterdam

3.1. Bezoekt u Amsterdam wel eens met de boot als vaardoel?

N = 191

	Aantal
ja	154
nee	37
Totaal	191

Van de 17 deelnemers die geen antwoord hebben gegeven hebben 16 een vaste ligplaats in Amsterdam. Van alle deelnemers die een vaste ligplaats hebben buiten Amsterdam bezoekt bijna 81% Amsterdam wel eens als vaardoel.

Van de 37 deelnemers die Amsterdam niet als vaardoel bezoeken varen 29 deelnemers (79%) wel eens langs Amsterdam zonder te stoppen. Na het verwerken van alle formulieren blijkt dat de deelnemers met "Amsterdam als vaardoel bezoeken" bedoelen "in Amsterdam overnachten".

Indien ja, hoe vaak gemiddeld per jaar?

N = 141

Van de 154 deelnemers die Amsterdam wel eens als vaardoel bezoeken geven 141 ook aan hoe vaak per jaar. Deze watersporters bezoeken Amsterdam gemiddeld 2,3 keer per jaar. Opvallend is een kajuitmotorboot met een vaste ligplaats in Velsen-Zuid die Amsterdam 26 keer per jaar bezoekt, gevolgd door een kajuitzeilboot uit Lemmer die 10 keer per jaar Amsterdam bezoekt.

Waar ligt u normaal gesproken met de boot als u Amsterdam bezoekt?

Van de 154 deelnemers die wel eens in Amsterdam liggen of overnachten, ligt slechts 4% wel eens in de Amsterdamse grachten. 96% ligt normaal gesproken in een jachthaven. De Sixhaven is buitengewoon favoriet gevolgd door de haven van WSV Aeolus. Dit is niet verwonderlijk aangezien deze havens met ruim 16.000 en ruim 2.000 jaarlijks de meeste passanten hebben.

Foto van de Amsterdamse Sixhaven.

3.2. Vaart u wel eens door of langs Amsterdam?

Maakt u wel eens een vaartocht door de grachten?

In totaal geven 52 deelnemers aan wel eens een vaartocht door de grachten te maken. 14 kajuitmotorboten maken in totaal 61 tochten door de Amsterdamse grachten (gemiddeld 4,4 keer per boot). Tien kajuitmotorboten maken zelden een tocht door de grachten (gemiddeld 1 keer per boot).

Twee deelnemers (met een kajuitzeilboot) geven aan wel eens een tocht door de grachten te maken, maar dan niet met eigen boot. De mogelijkheid om een geschikte grachtenboot te kunnen huren om een tocht door de grachten te maken kwam ook naar voren bij de hartenkreten.

Een overzichtskaartje van de BRTN routes in Amsterdam en omgeving.

Acht kajuitzeilboten maken in totaal 15 tochten door de Amsterdamse grachten (gemiddeld 1,9 keer per boot) en 18 kajuitzeilboten maken zelden een tocht door de grachten (gemiddeld 0,7 keer per boot). Sommige kajuitboten zijn uitgerust met een mast strijkinstallatie (bijvoorbeeld een "bokkepoot") waardoor zelf de mast kan worden gestreken. De meeste kajuitzeilboten hebben echter een (masten)kraan nodig, waardoor mag worden aangenomen dat ze de Staande Mastroute als vaartocht door de grachten bedoelen. De enige open motorboot maakt gemiddeld 15 tochten per jaar en de platbodem gemiddeld twee tochten per jaar door de Amsterdamse grachten.

De nachtelijke Staande Mastroute door Amsterdam.

Vaart u wel eens op doortocht (Noordzeekanaal) langs Amsterdam zonder te stoppen?

N = 198

Van de 198 deelnemers die antwoord hebben gegeven op deze vraag passeren 125 (63%) Amsterdam wel eens zonder te stoppen. 120 hiervan geven ook aan hoe vaak per jaar en gemiddeld gebeurt dit 2,9 keer per jaar.

Van de 37 deelnemers die Amsterdam niet als vaardoel bezoeken geven 29 deelnemers aan wel eens langs Amsterdam te varen zonder te stoppen. Ze doen dit gemiddeld 4,4 keer per jaar. Zes deelnemers geven geen antwoord op deze vraag en twee deelnemers varen nooit op doortocht langs Amsterdam. Deze twee deelnemers, met een vaste ligplaats in Zeeland, mijden Amsterdam bewust.

Uitzicht vanaf het IJ.

3.3. Redenen om Amsterdam wel of niet te bezoeken

De volgende vragen worden bekeken vanuit de 37 watersporters die Amsterdam (nog) niet bezoeken. Een enkele keer worden ook de gegevens van alle deelnemers vergeleken.

Is veiligheid een reden voor u om niet met de boot in Amsterdam te overnachten?

N = 33

	aantal
ja	11
nee	22
Totaal	33

Deze vraag heeft betrekking op de 37 deelnemers die Amsterdam niet als vaardoel bezoeken. In totaal geeft 33% veiligheid als reden op om niet in Amsterdam te overnachten. 67% geeft aan dat niet veiligheid maar andere oorzaken de reden is om niet in Amsterdam te overnachten. Een aantal watersporters geeft wel aan behoefte te hebben aan een ligplaats waar men de boot met een veilig gevoel achter kan laten.

Van de 154 watersporters die Amsterdam wel als vaardoel bezoeken geeft 20% aan vanwege de veiligheid nooit in Amsterdam te overnachten. 18% zou dat wel doen als er een veiligere ligplaats beschikbaar zou zijn.

Als u een veilige ligplaats zou hebben, zou u dan vaker naar Amsterdam komen?

Van de groep die Amsterdam niet bezoekt (N = 37) geeft 38 % aan Amsterdam vaker te bezoeken als men een veilige ligplaats zou hebben. Van de overige groep die Amsterdam wel bezoekt (N = 154) geeft 34% aan Amsterdam dan meer te bezoeken.

Het begrip “veilige ligplaats” is natuurlijk subjectief. Hiermee kan een ligplaats in een veilige haven worden bedoeld (hek, toegangscode, beveiligingscamera's en / of permanent toezicht) maar ook veilige boxen in plaats van 'stapelen' zodat men in nood de haven eenvoudiger en sneller kan verlaten.

Hebt u wel eens een volle jachthaven in Amsterdam meegemaakt?

Van de deelnemende watersporters die Amsterdam wel eens als vaardoel bezoeken (N =154) heeft 75% wel eens een volle haven meegemaakt. 25% heeft nog nooit een volle haven meegemaakt en één deelnemer heeft geen antwoord gegeven op deze vraag.

Uit de hartenkreten blijkt dat een aantal deelnemers behoefte heeft aan een systeem om een ligplaats te kunnen reserveren. Dit is op zich vaak wel mogelijk bij havens, maar niet altijd in het hoogseizoen. Er zijn ook opmerkingen gemaakt over de vaak volle Sixhaven. Deze haven wordt in het hoogseizoen (door erg vriendelijke en behulpzame mensen zo blijkt uit de hartenkreten) compleet volgebouwd waardoor uitvaren lastig / onmogelijk wordt. De gevolgen zijn niet te overzien als er brand uitbreekt. Het vergroten / uitbreiden van de Sixhaven is een veelgehoorde hartenkreet (worden later behandeld) en ook het plaatsen van boxen in plaats van stapelen is vaak genoemd. Aan de andere kant zijn er ook watersporters die vinden dat er juist niks moet veranderen aan de Sixhaven vanwege het historische, bijzondere en unieke karakter.

Zijn de watersportvoorzieningen in Amsterdam een reden om de stad te mijden?

N = 30

	Aantal
Ja	15
Nee	15
Totaal	30

Van de 37 deelnemers die (nog) niet naar Amsterdam varen geeft 41% aan Amsterdam wel te mijden vanwege de voorzieningen en hetzelfde aantal deelnemers geeft aan Amsterdam niet te mijden vanwege de huidige voorzieningen. 19% van de groep heeft deze vraag niet beantwoord. Zes deelnemers (16%) die aangeven Amsterdam te mijden vanwege de watersportvoorzieningen, mijden Amsterdam ook vanwege de veiligheid.

Het blijkt dus dat een aanzienlijke groep watersporters daadwerkelijk voorzieningen mist. De deelnemers is dan ook gevraagd welke voorzieningen men vooral mist. Van de 84 deelnemers die aangeven voorzieningen te missen geven 73 voorbeelden. Een aantal voorbeelden van gemiste voorzieningen die zijn genoemd zijn meer lig- en passantenplaatsen nabij het centrum, grotere havencapaciteit (de Sixhaven werd vaak genoemd), boxen in plaats van stapelen (ook weer in de Sixhaven), betere sanitaire voorzieningen, een goede watersportwinkel, meer passantenplaatsen in de grachten, etcetera.

Deze gemiste voorzieningen zijn ook vaak bij de hartenkreten en veranderwensen genoemd en worden later in dit rapport diepgaander behandeld.

Zijn de Oranjesluizen een belemmering om de stad te bezoeken?

Van de 37 watersporters die Amsterdam (nog) niet bezoeken vindt 92% de Oranjesluizen geen belemmering om de stad te bezoeken. De overige deelnemers hebben deze vraag niet beantwoord. Er is natuurlijk ook een groep watersporters die vanaf het Noordzeekanaal naar Amsterdam vaart en de Oranjesluizen helemaal niet hoeft te passeren. Speciale recreatiebetonning is door een enkeling gewenst.

Foto van de Oranjesluizen.

Is de afstand van de haven(s) tot de binnenstad een belemmering?

Van de 37 watersporters die Amsterdam niet bezoeken geeft 24% aan, de afstand van de haven(s) tot de binnenstad een belemmering te vinden om de stad te bezoeken. Dit ondanks het feit dat er een pontverbinding is vanaf de noordoever van het IJ vlakbij de Sixhaven en WSV Aeolus.

Van de 154 deelnemers die Amsterdam wel bezoeken ervaart 14% de afstand van de haven(s) tot de binnenstad toch als een belemmering

Vindt u de (drukke) beroepsvaart een belemmering om in Amsterdam te varen?

Van de 37 watersporters die Amsterdam niet bezoeken hebben 32 antwoord gegeven op deze vraag. Drie deelnemers (9%) vinden de (drukke) beroepsvaart een belemmering om in Amsterdam te varen. 90% heeft geen 'last' van de (drukke) beroepsvaart.

Twee foto's van beroeps- en recreatievaart op het IJ en Noordzeekanaal

Hebt u SAIL Amsterdam wel eens met de / een boot bezocht?

Van alle deelnemers heeft maar liefst 50% SAIL Amsterdam wel eens met een boot bezocht.

Van de groep die Amsterdam niet als vaardoel heeft bezocht geeft 51% aan SAIL Amsterdam wel eens te hebben bezocht.

Twee foto's van SAIL Amsterdam 2005

Hoe vaak per jaar komt u zonder boot als "toerist" of om te winkelen in Amsterdam?

Deze vraag is gesteld om min of meer te controleren of de mensen die Amsterdam niet met de boot bezoeken (N = 37), de stad wel met het openbaar vervoer of met de auto bezoeken. De watersporters die Amsterdam (nog) niet bezoeken en Amsterdam zonder te stoppen passeren bezoeken Amsterdam gemiddeld 9,5 keer per jaar om bijvoorbeeld te winkelen.

Van de groep watersporters die met de boot Amsterdam bezoeken, komen 114 deelnemers ook wel eens zonder boot naar Amsterdam. Ze doen dit gemiddeld 7,9 keer per jaar.

3.4. Welke routes vaart u?

Waar hebt u de afgelopen nacht gelegen en wat is het doel (bestemming) van uw tocht vandaag / morgen?

Door middel van deze vraag kan men globaal een beeld krijgen van de gevaren routes van de deelnemers. Gevraagd is waar men de afgelopen nacht heeft gelegen en wat het doel (bestemming) van de tocht morgen is. De meeste watersporters doen in de middag een haven aan. Bij het melden bij de havenmeester hebben de watersporters een vragenformulier ontvangen. Hierdoor is naar twee routes gevraagd, de route van gisteren en de geplande route voor morgen.

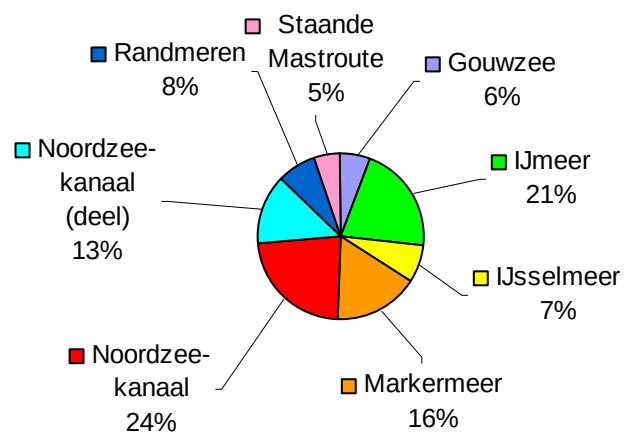
Wat op valt is dat Amsterdam, als 'spin in het web', een rol speelt bij 55% van alle gevaren en geplande vaarroutes. In totaal overnacht 32% van de deelnemers één of meerdere nachten bij de uitdeellocatie en 40% hiervan in Amsterdam (of in de Sixhaven of bij WSV Aeolus). Maar liefst 48% van de deelnemers weet het vaardoel voor de volgende dag al.

De grafiek geeft de trajecten aan vanuit of naar Amsterdam (de Sixhaven of de haven van Aeolus). 6% van de watersporters die in Amsterdam een vragenformulier heeft ingevuld lag de dag er voor (gister) of vaart de dag erop (morgen) naar de Gouwzee. De 21% van het IJmeer betreft dus havens in het IJmeer waar deelnemers gisteren hebben gelegen of van plan zijn morgen heen te varen. Uiteraard gaan alle vaarroutes naar de Gouwzee, het Markermeer, de Randmeren en het IJsselmeer over het IJmeer, maar op deze manier is hier niet geteld. Zoals uit de grafiek blijkt is het Noordzeekanaal opgesplitst. Vanuit Amsterdam vaart 24% over het Noordzeekanaal. Hiermee wordt het traject bedoeld van Amsterdam tot en met IJmuiden (van sluis tot sluis). Met een deel van het Noordzeekanaal wordt bedoeld dat men halverwege afslaat, bijvoorbeeld naar Velsen Zuid (Zijkanaal C) of naar Zaandam over de Zaan. De Staande Mastroute spreekt voor zich.

De Ingang van Zijkanaal C vanaf het Noordzeekanaal

Amsterdam gerelateerde vaarbewegingen

Vanuit Durgerdam vaart men naar havens in de Gouwzee, het IJmeer, het Marker- en IJsselmeer en de Randmeren. Als een watersporter gisteren in Hoorn lag, het formulier in Durgerdam heeft ontvangen en aangeeft morgen naar IJmuiden te varen zijn alle losse routes meegenomen. Van Hoorn naar Durgerdam over het Markermeer, van Durgerdam naar Amsterdam over het IJmeer en tenslotte van Amsterdam naar IJmuiden over het Noordzeekanaal.

Vanuit IJmuiden kan men kiezen voor de Noordzee of het Noordzeekanaal. De watersporters die het hele Noordzeekanaal varen (tot en met Amsterdam) zitten in de 24% van bovenstaande grafiek. De watersporters die een deel van het Noordzeekanaal varen gaan voor Amsterdam bakboord of stuurboord uit. Vanuit Velsen Zuid kan men enkel via het Zijkanaal C richting Spaarndam en Haarlem (Staande Mastroute) of richting het Noordzeekanaal.

Slechts 3 van de 5 deelnemers die vanuit Muiden op het IJmeer varen, varen daadwerkelijk naar Amsterdam. De overige deelnemers die in Muiden een vragenformulier hebben gekregen varen naar havens in de Gouwzee, het Markermeer, het IJsselmeer, de Randmeren en naar de Vecht. Slechts 10% van de deelnemers uit Muiden vaart naar Amsterdam, de rest kiest voor andere bestemmingen.

3.5. Mogelijke belangstelling voor een vaste ligplaats

Hebt u, mogelijk in de toekomst, belangstelling voor een vaste ligplaats in Amsterdam (als u die nog niet heeft)?

Van alle deelnemers hebben 16 (8%) al een ligplaats in Amsterdam. Van de overige deelnemers hebben 19 (10%) belangstelling voor een vaste ligplaats in Amsterdam (er zijn geen jachthavens gespecificeerd). Het gaat om 13 kajuitzeilboten (68%), vijf kajuitmotorboten (26%) en een platbodem. De kajuitmotorboten liggen momenteel in IJmuiden (3), Zeeland en Streefkerk. Opvallend is dat vijf kajuitzeilboten uit Monnickendam belangstelling hebben voor een vaste ligplaats in Amsterdam.

Hebt u, mogelijk in de toekomst, belangstelling voor een vaste ligplaats in het IJmeer (als u die nog niet heeft)?

In totaal heeft 15% van de watersporters die deze vraag heeft beantwoord belangstelling voor een vaste ligplaats in het IJmeer. Deze groep bestaat voor 14% uit kajuitmotorboten en voor 86% uit kajuitzeilboten. Vier watersporters hebben al een vaste ligplaats in het IJmeer (Durgerdam en Muiderzand) maar geven toch aan belangstelling te hebben voor een (andere) vaste ligplaats in het IJmeer. 85% heeft geen belangstelling voor een vaste ligplaats aan het IJmeer.

Van de deelnemers die interesse hebben in een ligplaats in het IJmeer hebben drie momenteel een vaste ligplaats in Amsterdam (allen kajuitzeilboten). Deze watersporters gaan dus duidelijk op zoek naar open water. Vijf watersporters met een kajuitzeilboot in Monnickendam willen de Gouwe verruilen voor het ruimere IJmeer.

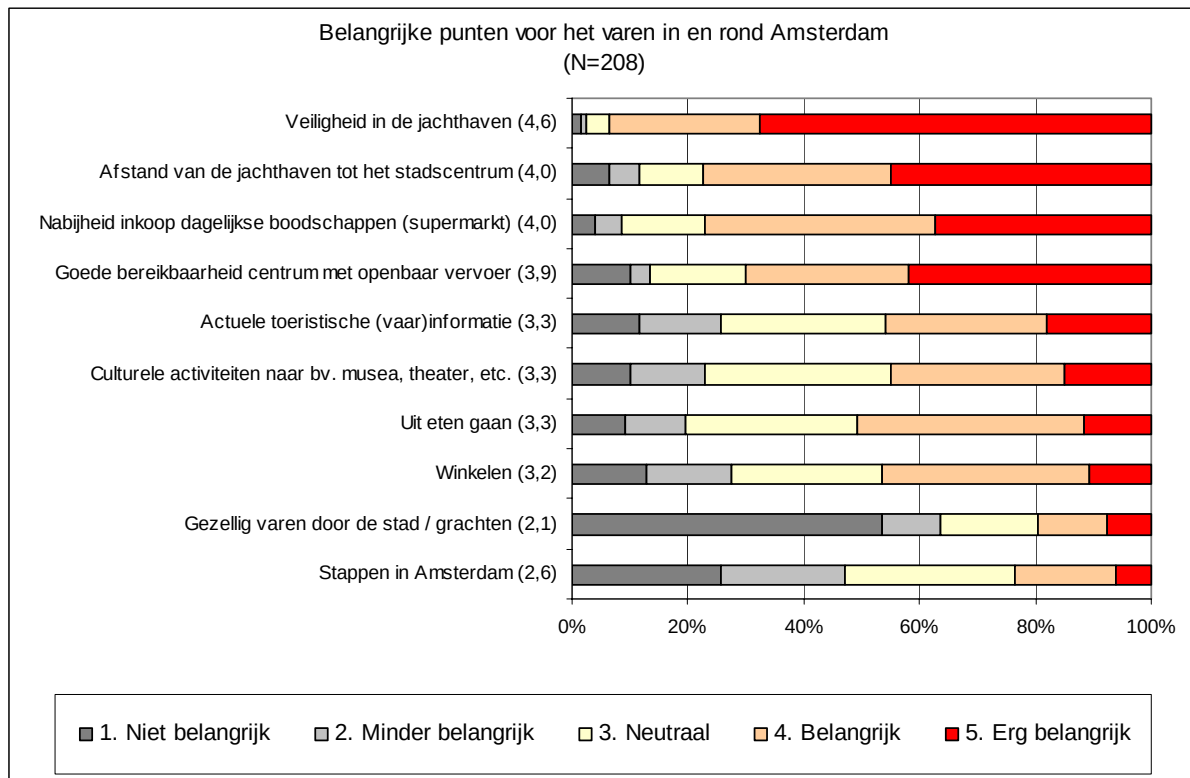
Foto van de jachthaven van Zeilvereniging Het Y in Durgerdam

Uit de tabel blijkt dat zeven deelnemers interesse hebben voor een ligplaats specifiek in Amsterdam en 17 specifiek in het IJmeer. 12 deelnemers hebben belangstelling voor een ligplaats (dichter bij huis) of in Amsterdam of in het IJmeer.

	aantal	percentage
Heeft belangstelling voor een ligplaats in Amsterdam	7	3,4%
Heeft belangstelling voor een ligplaats in het IJmeer	17	8,2%
Heeft belangstelling voor beide	12	5,8%
Heeft geen belangstelling	172	82,7%
Totaal	208	100%

3.6. Belangrijke punten voor vaargedrag in en rond Amsterdam

De deelnemers konden per onderwerp aangeven wat men belangrijk vond bij een bezoek met de boot aan Amsterdam. Een waardeoordeel is gegeven op een 5-puntsschaal. Navolgend het resultaat, qua volgorde aflopend geselecteerd op "Erg belangrijk" (rood). Tussen haakjes staat de gemiddelde waarde.

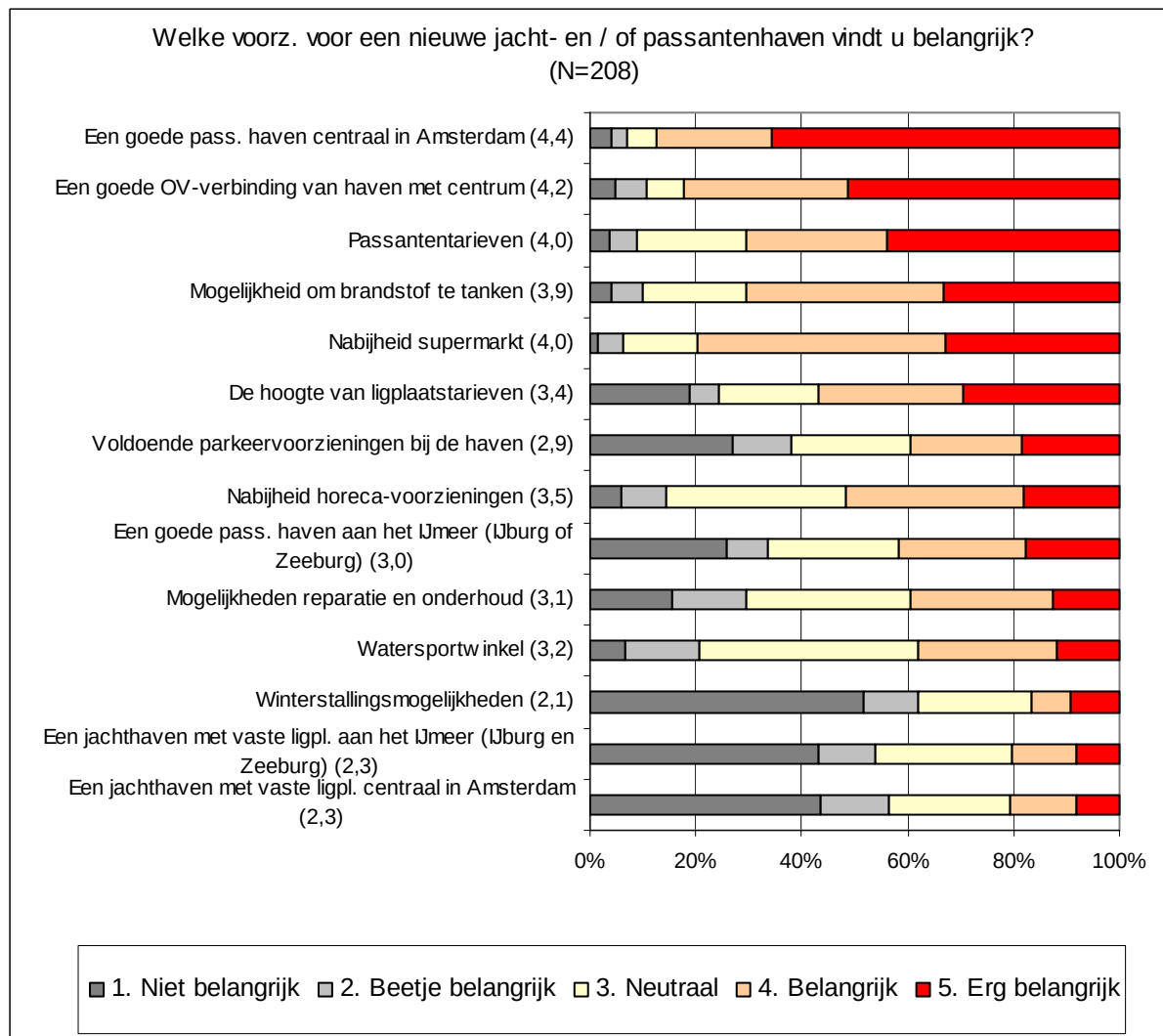
De deelnemers hechten vooral veel aandacht aan havengerelateerde punten. Zo hecht men veel waarde aan de veiligheid in jachthavens gevolgd door de afstand tot het stadscentrum en de mogelijkheid om dichtbij dagelijkse boodschappen te kunnen doen. Een goede bereikbaarheid van dat centrum met het openbaar vervoer volgt op de voet. Actuele toeristische (vaar)informatie vindt men ook belangrijk al blijkt hier niet direct uit of men hier (meer) behoefte aan heeft of dat men er tevreden over is. Een enkeling heeft in de Hartenkreten aangegeven behoefte te hebben aan meer informatie.

Gezellig varen door de grachten scoort niet hoog. Dat is niet verwonderlijk omdat 75% nooit een vaartocht door die grachten maakt. Amsterdam bezoeken om te stappen is voor de deelnemers minder belangrijk. Opvallend is dat van de 46 deelnemers die stappen belangrijk (4) of erg belangrijk (5) vinden, 45 ouder zijn dan 30. De grootste groep (48%) is tussen de 50 en 59. Stappen is subjectief en het is niet duidelijk of hiermee het bezoeken van het uitgaansleven of iets anders wordt bedoeld.

4. Uw visie op de (grote) watersport in en rond Amsterdam

4.1. Welke voorzieningen vindt u belangrijk?

Ook bij deze vraag konden de deelnemers per voorziening aangeven wat men belangrijk vond voor een nieuwe Amsterdamse jacht- of passantenhaven. Tussen haakjes staat wederom de gemiddelde waarde.

De grote behoefte aan passantenplaatsen en passende passantentarieven is opvallend. Maar liefst 87% van de 190 deelnemers die bij deze voorziening hun mening hebben gegeven vindt een goede passantenhaven centraal in Amsterdam belangrijk (22%) dan wel erg belangrijk (65%). Zoals ook uit de hartenkreten blijkt gaat het dan vaak over de Sixhaven (uitstekende locatie, de voorzieningen mogen / moeten echter beter) of een nieuwe passantenhaven op een andere plek aan het IJ of bijvoorbeeld in het Oosterdok bij het Scheepvaartmuseum.

Volgens de brochure Binnenhavengeld Pleziervaart (Tarieven 2006) van de Dienst Binnenwater Beheer van de gemeente Amsterdam is er een diesel/benzine tankstation bij de ingang van Zijkanaal K, deze is echter alleen voor de beroepsvaart bedoeld. Recreanten kunnen in Amsterdam tanken bij WV Het Nieuwe Diep, op de Nieuwe Meer of bij een bunkerstation nabij de Schellingwouderbrug. De bereikbaarheid van WV Het Nieuwe Diep is echter beperkt vanwege de aanwezigheid van een vaste brug over het Amsterdam Rijkkanaal (doorvaarthoogte 9 meter). In het centrum zijn voor recreanten verder geen mogelijkheden, wat de grote behoefte om brandstof te tanken bij de deelnemers verklaart.

5. Wat zijn uw hartenkreten over de watersport in Amsterdam?

De belangrijke punten voor de (grote) watersport in Amsterdam staan in hoofdstuk 3. Deze punten geven inzicht in de argumenten waarom men Amsterdam bezoekt. De laatste vraag van het enquêteformulier ging over persoonlijke “hartenkreten”. Men kon zijn grootste wens ten aanzien van het varen opschrijven en aangeven wat men zou veranderen als men het voor het zeggen had. Meer dan 200 watersporters hebben hun hart gelucht wat tot zeer interessante informatie leidt. Het geeft inzicht in prioriteiten, ideeën, wensen en ergernissen van de gebruikers. Alle gemaakte opmerkingen zijn in een bestand verwerkt en vervolgens konden op basis van trefwoorden selecties worden gemaakt.

Ligplaatsen

- Jachthavens
- Passantenhaven
- Meer vrije aanleg- / passantenplaatsen
- Betaalbaarheid
- Verbinding met de stad (bereikbaarheid)

Doorvaart door de stad

- Staande Mastroute
- Doorvaartgelden door de grachten

Overige onderwerpen

- Veiligheid
- Informatievoorziening
- Schoner water in de grachten
- Grachtenboot huren
- Watersportwinkel

Ligplaatsen

Jacht- en passantenhavens zijn duidelijk het belangrijkste onderwerp van de deelnemende watersporters. In totaal zijn ruim 160 hartenkreten hieraan besteed, die weer zijn onderverdeeld in losse onderwerpen zoals de wens voor de aanleg van nieuwe passanten- of jachthavens, de betaalbaarheid van de liggelden, de ruimte in de jachthavens, boxen in de Sixhaven in plaats van stapelen, veiligheid, speciale faciliteiten voor kinderen en de bereikbaarheid van het centrum / de verbindingen met het openbaar vervoer (vanuit of nabij een haven).

In bijna 20% van de ‘havenhartenkreten’ wordt de Sixhaven genoemd. Deze zijn niet allen negatief, vooral de goede locatie en het historische karakter van de Sixhaven wordt geprezen. De staat van de Sixhaven laat volgens velen echter te wensen over. Renoveren en upgraden is vaak genoemd. Ook de wens voor uitbreiding (op de plek van de woonboten) zijn genoemd. De prettige sfeer en de behulpzaamheid van de havenmeester(s) worden genoemd maar het ‘stapelen’ in het hoogseizoen wordt als zeer onveilig ervaren.

De roep om boxen groeit. De haven van Aeolus wordt ook regelmatig genoemd en dan vooral vanwege de locatie en de gezellige sfeer. 10 watersporters pleiten specifiek voor het betaalbaar houden van de haventarieven.

Een foto van de woonboten naast de Sixhaven.

Doorvaart door de stad

De Staande mastroute is door 16 deelnemers (voornamelijk kajuitzeilboten) genoemd. De wens voor bediening overdag is groot, maar ook meer aanlegplaatsen (of zelfs een passantenhaven) in de grachten om een dag en / of een nacht te blijven liggen. Als laatste wensen enkele watersporters lig- en / of wachtplaatsen bij de Kostverlorenbrug en / of in de Houthaven.

Een enkeling stoort zich aan het feit dat er bij een tocht door de grachten doorvaartgeld (vignet) moet worden betaald terwijl er geen brug voor hen hoeft te draaien.

's Nachts door de sluis tijdens de Staande mastroute: een bijzondere ervaring.

Overige onderwerpen

Veiligheid

Veiligheid is natuurlijk een breed begrip. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat veiligheid voor 33% van de deelnemers die (nog) niet naar Amsterdam varen van belang is. De hartenkreten over veiligheid gaan vooral over gescheiden vaarroutes van de beroeps- en de recreatievaart op het IJ (2 keer), boxen in de Sixhaven (8 keer). Veiligheid zonder toelichting is 8 keer genoemd.

Informatievoorziening

Een aantal deelnemers wenst een betere informatievoorziening op de havens over de (culturele) mogelijkheden die Amsterdam biedt maar ook over bijvoorbeeld stremmingen van bruggen en sluizen.

Schoner water in de grachten

Een aantal watersporters storen zich aan het vieze water in de grachten en aan alles wat daar drijft. Het opschonen van de grachten door de wrakken te verwijderen valt ook onder deze kop en is in totaal vier keer genoemd.

Hartenkreet: "Schoon water zonder vuil als plasticzakken, dat veel voorkomt in bijvoorbeeld de Willemssluis en de Kostverlorenvaart. Funest voor schroef en motor.

Grachtenboot huren

Twee watersporters die met hun eigen boot niet door de grachten kunnen varen (door een niet strijkbare mast of een te diepe kiel) spreken de wens uit om zelf (zonder schipper) een grachtenbootje of een sloepje te kunnen huren voor het maken van een tocht door de grachten. Particulieren kunnen via Internet thuis wel boeken, maar vanaf de boot gaat dit moeilijk.

Watersportwinkel

Twee watersporters missen een goed uitgeruste watersportwinkel (centraal) in Amsterdam.

6. Conclusies en aanbevelingen

6.1. Conclusies

191 van de 208 deelnemers aan het onderzoek hebben een ligplaats buiten Amsterdam. 154 deelnemers bezoeken Amsterdam gemiddeld ruim 2 keer per jaar met de boot. 37 deelnemers komen niet met de boot in Amsterdam.

Van de 154 deelnemers die Amsterdam per boot bezoeken, geeft 20% aan niet in Amsterdam te willen overnachten i.v.m. de veiligheid. Van de 37 deelnemers die niet in Amsterdam komen, geeft 33% aan dat dit met veiligheid te maken heeft. 34% van de bezoekers en 38% van de niet bezoekers geeft aan vaker naar Amsterdam te komen wanneer men een veilige ligplaats zou hebben. Het begrip "veilige ligplaats" is subjectief. Hiermee kan een ligplaats in een veilige haven worden bedoeld (hek, toegangscode, beveiligingscamera's en / of permanent toezicht) maar bijvoorbeeld ook boxen (individuele plaatsen tussen palen) in plaats van gestapelde ligplaatsen (waar men met meerdere schepen naast elkaar ligt).

75% van de respondenten heeft wel eens een volle jachthaven in Amsterdam meegemaakt.

Uit ander onderzoek in opdracht van de gemeente blijkt dat de Sixhaven en WV Aeolus, beiden gelegen aan het IJ, samen bijna 20.000 passanten per jaar hebben. Het voordeel van beide havens is de goede bereikbaarheid van de binnenstad (per pont) en de winkelveorzieningen in de buurt van WSV Aeolus. Van de 154 deelnemers die Amsterdam per boot bezoeken, ervaart 14% de afstand van de haven(s) tot de binnenstad toch nog als een belemmering.

63% van de deelnemers vaart Amsterdam gemiddeld 2,9 keer per jaar voorbij zonder te stoppen.

50% van de respondenten heeft SAIL Amsterdam wel een bezocht, al dan niet met eigen boot.

De Oranjesluizen en de (drukke) beroepsvaart worden niet gezien als belemmering om Amsterdam te bezoeken.

17% van de respondenten (zonder ligplaats in Amsterdam) geeft aan belangstelling te hebben voor een vaste ligplaats in Amsterdam of aan het IJmeer.

Passanten hebben belangstelling voor een veilige en betaalbare haven in de binnenstad nabij het centrum inclusief voorzieningen zoals een supermarkt. Uit de hartenkreten blijkt ook behoefte te zijn aan een brandstofstation.

Bij de Nieuwe Meer zijn voldoende wachtplaatsen voor schepen die de Staande Mastroute gaan varen. Bij de Kostverlorenbrug (waar men ook moet betalen) en in Houthaven zijn echter te weinig aanleg- of wachtplaatsen waardoor het er soms erg druk is. Als men van Zuid naar Noord de Staande Mastroute vaart kan men 's nachts op het IJ bijna nergens terecht. Vele watersporters varen in het donker door naar de Oranjesluizen om daar te wachten. Dit onderstreept de behoefte aan wacht- of passantenplaatsen bij de Kostverlorenbrug.

Wachtende boten voor de Staande mastroute bij de Kostverlorenbrug.

6.2. Aanbevelingen

Door vergrijzing stijgt het aantal vaardagen van de groep oudere watersporters. Ook zijn de schepen in de afgelopen jaren zeewaardiger geworden (gemiddeld langer en beter uitgerust). Het aantal scheepsbewegingen op de Noordzee zal daardoor in de komende jaren verder toenemen en daarmee het aantal scheepsbewegingen op het Noordzeekanaal. Uit dit onderzoek blijkt dat er behoefte is aan één (of meer) veilige passantenhavens in Amsterdam nabij het centrum. Met het veelzijdige aanbod van Amsterdam moet het mogelijk zijn meer passanten de stad binnen te halen of passanten langer in de stad vast te houden. Gerichte informatievoorziening voor watersporters speelt daarbij een belangrijke rol.

Door het seizoensgebonden karakter is de exploitatie van een zuivere passantenhaven lastig. Indien men ook vaste ligplaatshouders accepteert, zijn minimaal aanvullende voorzieningen zoals parkeerplaatsen nodig. In of bij het centrum zijn dergelijke voorzieningen duur, wat weer strijdig is met de gewenste betaalbaarheid van lig- en passantenplaatsen.

Voor vaste ligplaatshouders speelt de afstand tot de binnenstad een veel kleinere rol. Ligplaatsen in de buurt van de eigen woning worden wel gewaardeerd. Op dit moment mag men op veel plaatsen in Amsterdam nog met een individuele vergunning in de zijkanalen of grachten liggen. Indien de gemeente dit zou reguleren (/ ontmoedigen / verbieden) zou de behoefte aan veilige buurthavens aanmerkelijk toenemen.

Een opvallend grote groep van de deelnemers (ruim 17%) zegt belangstelling te hebben voor een vaste ligplaats in Amsterdam of aan het IJmeer. Voor een belangrijk deel gaat het over verplaatsingen binnen het gebied omdat de meeste deelnemers al een ligplaats in de omgeving hebben. Of men werkelijk bereid is te verplaatsen hangt uiteindelijk voor een belangrijk deel af van het tarief in relatie tot de (kwaliteit van de) geboden voorzieningen. Niet zozeer voor de ouderen, maar vooral voor de jongeren speelt bereikbaarheid van de haven, reistijd en reiskosten een rol. Men gaat kritisch om met de beschikbare vrije tijd.

Het is de eerste keer dat dit onderzoek gericht op Amsterdam en omgeving plaatsvindt. De resultaten bevestigen voor een deel de verwachtingen, maar zijn soms ook verrassend. In combinatie met de gegevens over de ontwikkeling van de watersport in Nederland en in het IJsselmeergebied kunnen beter onderbouwde uitspraken worden gedaan over de diverse havenplannen in Amsterdam.

Bijlage 1

De Werkgroep Havenbelangen Muiden heeft in 2006 een onderzoek uitgevoerd naar de vaarbewegingen van vaste ligplaatshouders die Muiden uitvaren. In totaal zijn 245 formulieren uitgedeeld aan ligplaatshouders van de KNZ&RV (175), de Jachthaven Stichting Muiden (40) en aan de Bruine Vloot (30). In totaal zijn er 136 formulieren retour ontvangen.

Gevraagd is naar het type en de gemiddelde lengte van de boot maar ook hoe vaak men per jaar de haven verlaat. Bij de vragenlijst zat een kaartje van het IJmeer met daarop zes voorgedrukte vaarroutes / vaarrichtingen. De deelnemers is gevraagd om per route aan te geven hoe vaak men die per jaar vaart. 4% van de deelnemers blijkt richting Amsterdam te varen.

Het is niet duidelijk of deze watersporters door de Oranjesluizen naar Amsterdam varen en daar blijven liggen, of doorvaren richting bijvoorbeeld de Noordzee. Gezien de afstand Muiden - Amsterdam is het aannemelijk dat een groot deel van deze groep niet als passant in Amsterdam verblijft, maar zonder te stoppen doorvaart.

89% van alle schepen vaart (via de vaargeul) dicht langs Pampus in noord- en noordoostelijke richting het Markermeer op. Slechts 7% vaart richting de Hollandse brug / de Randmeren. 90% van de vaarbewegingen spelen zich af tussen 15 april en 15 oktober.

Foto van de haven van de Koninklijke Nederlandsche Zeil- & Roei vereniging met het Muiderslot op de achtergrond.

Uit Muiden zijn voor ons onderzoek in opdracht van de gemeente Amsterdam 24 vragenformulieren teruggekomen die toch ook een interessant beeld geven over de bezoekers van Muiden.

De groep bestaat voor 42% uit kajuitmotorboten, voor 50% uit kajuitzeilboten en voor 8% uit platbodems. De gemiddelde lengte is 10,7 meter en 50% heeft meestal kinderen mee aan boord (25% meestal een hond). Deze watersporters varen gemiddeld 47 dagen per jaar waarvan 11% op de Hollandse en Utrechtse plassen.

16 watersporters (67%) bezoeken Amsterdam wel eens met de boot als vaardoel. Vier deelnemers (17%) die Amsterdam niet als vaardoel bezoeken varen wel eens op doortocht langs Amsterdam zonder te stoppen. Vier deelnemers (17%) hebben mogelijk in de toekomst belangstelling voor een ligplaats in Amsterdam en vijf (21%) in een ligplaats in het IJmeer. Drie watersporters geven aan interesse te hebben in beide, dus of Amsterdam of het IJmeer.